



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

In Cap. Novit. 13.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

In Cap. Novit. 13.

HOc Cap. agitur de denuntiatione Ecclesiastica, quâ quilibet uti potest in peccantem in se, juxta illud Matth. 18. Si autem in te

peccaverit frater tuus, vade, & corripe eum &c. de qua vide dicta in Summa juris Canonici lib. 4, c. 19. §. 16.

In Cap. Vltimum.

SUMMARI A.

1. Facti species.
2. Iudicium possessorium & petitorium de una eademque re institui potest.
3. Possessorium de quibus rebus instituitur.
4. De quibus petitorium.
5. Virumque in eodem libello cumulari potest.
6. De possessione, vel quasi, cognoscit etiam iudex secularis.
7. Beneficium Ecclesiasticum ad tempus conferri non potest.
8. Possessio rei Ecclesiastica an sit res temporalis.
9. Ad juramenti observationem etiam iudex secularis cogere potest.
10. Causa possessionis & proprietatis an coram diversis iudicibus tractari possit.
11. Ferie cessant in rebus perituris.

HOc Cap. à nobis prætereandum non fuit, cum contineat materiam explicatione dignam. Species autem facti hæc proponitur. † Orta erat epatroversia inter Abbatem & Monasterium Sanctæ Mariæ de Florentia, ex una parte, & communitatem castri Signensis, ex altera, ratione possessionis, vel quasi, eligendi Rectorem in eodem castro. Quæ cum ageretur coram Florentina potestate, id est iudice, electio adjudicata fuit ipsi Monasterio. Finito hoc iudicio possessorio, Monachi elegerunt Rectorem, vigore dictæ sententiæ, quem detrectabant recipere subditi prædicti castri. Præterea ordinaria potestas compellebat dictum Abbatem & Monasterium, ut coram se responderent in causa proprietatis, vel quasi, juris eligendi Rectorem. De his consultus summus Pont. mandat Episcopo Bononiensi, & aliis duobus iudicibus, ut, si res ita se haberet, cogerent communitatem prædictam Rectorem à Monasterio electum recipere, cognituri postea de causâ proprietatis, vel quasi. Itaque partibus coram his iudicibus constitutis, ex par-

te communitatis dilatoria exceptio objecta fuit, quòd scilicet propter vindemias respondere non cogerentur. Cui ex parte Monasterii responsum fuit, exceptionem hanc malitiosè opponi, ut scilicet causâ protractâ tempus electi Rectoris elaberetur. Quare S. Pont. secundò mandat, ut non obstante hac exceptione, iudices in causa procedant. Hucusque facti species cum decisione.

Ut autem sententiam hujus Cap. plenius adsequamur, sciendum est, duplex iudicium de una eademque re institui posse regulariter, possessorium & petitorium. Possessorium ratione possessionis, vel quasi, videlicet adipiscendæ, retinendæ, vel recuperandæ. § sequens instit. De interd. juncto c. 3. & c. 4. inf. De causa possess. & propr. † Est autem possessio propriè rerum corporalium, l. 3. in princ. D. De acq. vel amitt. poss. Quasi verò possessio rerum incorporalium, d. c. 3. & l. Si quis diuturnò 10, D. Si servitus vind. & l. Quoties 20. D. De servitutib. Quandoque tamen hæc distinctio non servatur, ut in c. Olim inter 17, De restit. spoliat. in d. c. 4. & in l. 1. in V. possedit C. De servit. & aqua. Ut hinc rectè existimet Panorim. h. num. 5. si rei incorporalis possessio simpliciter in libello allegetur, non ob id mutari libellum. Textus verò hic, ad tollendam omnem disputationem, conjunxit utramque & possessionem & quasi possessionem.

Petitorium verò iudicium instituitur de proprietate, vel quasi. Proprietas ipsius rei dominium est: quasi proprietas jus, quod in re incorporali prætendimus, extra possessionem: veluti si intendam me habere jus eligendi, eo quòd sim membrum Capituli, vel quòd legitimâ præscriptione vel pacto mihi acquisiverim, d. c. 3. inf. De caus. poss. & propriet. aut si jus præsentandi allegem, quòd sim fundator Ecclesiæ sive beneficii Ecclesiastici, c. Querelam 24. sup. De elect. & sic de similibus iuribus incorporalibus.

Utrumque iudicium tam possessorium quàm petitorium simul in eodem libello intentari potest & cu-